

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО ГЕОГРАФИЈА“
(Е-УЧЕБНИК) ОД ПРОФ. Д-Р НИКОЛА В. ДИМИТРОВ,
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА
ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, како и Одлуката бр. 2102-35/13 од 302. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на 31.1.2024 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Благоја Маркоски, редовен професор на Институт за географија, ПМФ -Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, избран во научните области географија (105), картографија (10502), регионална географија (10503), информатика (110), информациони системи и програмирање (11002), образование (505) и методика (50504), според меѓународната Фраскатијева класификација;

- д-р Цане Котески, редовен професор на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, избран во научните области географија (105), туристичка географија (10506), туризам и угостителство (514) и туристичка географија (51406), според меѓународната Фраскатијева класификација за изготвување и доставување писмен извештај (рецензија) на ракописот (е-учебник) „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО ГЕОГРАФИЈА“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за природни и технички науки, студиска програма Географија, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Ракописот со наслов „Методика на настава по географија“ припаѓа во научната област географија (105), образование (505) и методика (50504), според меѓународната Фраскатијева класификација.

По прегледот на ракописот, до Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот за е-учебник „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО ГЕОГРАФИЈА“ е компатибилен во согласност со наставната програма за наставниот предмет Методика на настава по географија I и II, предмети од прв циклус студии од студиската програма Географија, на ФПТН, и тоа: Методика на настава по географија I (3+2+2), во седми семестар - четврта година и предметот Методика на настава по географија II (2+2+1), во осми семестар - четврта година. Двата наставни предмети се изучуваат на Факултетот за природни и технички науки, студиска програма Географија, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот е напишан на А-4 формат со нормален проред, фонт Arial, со македонска поддршка, големина на буквите 11 и има обем од вкупно 392 страници. Во ракописот покрај текстот распоредени се и 212 различни прилози, од кои 120 слики, 38 табели, 22 прегледи, 22 графикони, 5 шеми и 5 карти. На крајот од ракописот за учебник е поместена користена литература од 155 библиографски единици, како и дел на интернет веб-

страници. Предложениот обем по содржина ги задоволува критериумите според предвидениот број часови и ги третира најважните теми од наставниот предмет.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Според наши сознанија, авторот под ист наслов нема објавено учебник за студентите на Факултетот за природни и технички науки, студиска програма Географија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Ракописот за кој се дава мислење е нов и прво издание.

Во минатото, пред дваесет и пет години, ваков, учебник „Методика на настава по географија“ имаат издадено авторите Аслан Селмани и Томе Андоновски, Институт за географија, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, во 1999 година. Тоа издание е исцрпено и работено според стара методологија која денес е несоодветна на новиот наставен процес по географија.

Овој учебник на авторот Димитров е нов и во целост ги задоволува современите технолошко-дигитални барања на наставата по географија.

Краток опис на содржината: Учебникот е напишан на оригинален начин, со јасен и разбирлив јазик. Ракописот методолошки е структуриран во три дела, при што секој дел претставува посебна целина во согласност со наставната програма по предметот Методика на настава по географија. Секој дел се состои од поглавја, а на крајот поглавјето завршува со практична и корисна за студентите дидактичка апаратура за проверка на наученото. Така, потсетувањето или проверката ја сочинуваат три дела, и тоа: клучни зборови на темата, краток преглед на темата и прашања за дискусија. Ракописот завршува со поширока библиографија на користена литература од домашни и странски автори.

Ракописот ги содржи следниве три дела: прв дел: Теоретска методика; втор дел: Практична методика и трет дел: Прилози.

Првиот дел е насловен *Теоретска методика*, составен од 4 поглавја. Во првото поглавје - *Општи карактеристики* се објаснува за предмет, цели, задачи на методиката по географија. Авторот изнесува споредбена анализа помеѓу традиционалната и современата настава, потоа опширно ја елаборира Блум-Сандерсовата таксономија на когнитивни способности и тежински ниво. На крајот од ова поглавје дава преглед на врските на географијата со другите науки и улогата на географијата во развојот на личноста и образовниот систем.

Во второто поглавје - *Кратка историја на географијата како наука и наставен предмет* се зборува за три сегменти и тоа: појава и развој на географијата како наука, потоа за историскиот развој на географијата како наставен предмет и за историскиот развој на македонската географија како наставен предмет и наука.

Третото поглавје - *Методологија на наставата по географија* е најопширно и се опфатени сите важни сегменти од наставата по географија. Така, авторот, дава опис на дидактичките принципи, методи и форми на работа во наставата по географија. Потоа изнесува аргументи за примена и на други облици во наставата по географија, како што се теренската настава, примена на најразлични современи видови техники за наставна работа, други формални и неформални видови настава кои се применуваат во наставата по географија. Исто така, изнесени се и размислувања за воннаставни активности, додатна, дополнителна настава, слободни ученички активности, работа во стручни активи, водење на педагошка евиденција и други битни работи за успешна реализација на наставата по географија.

Во четвртото поглавје - *Технологија на современата настава по географија* е даден фокус на денешната и идната настава по географија. Ова поглавје ја третира современата технологија која во последните години се применува во наставата по географија. Впрочем, во овој дел се дава опис за поголем број нови наставни средства, инструменти и техники на работа, како и примена на географски информациски системи, новите дигитални средства, уреди и мултимедија во настава по географија која во блиска иднина ќе бидат географско секојдневие.

Вториот дел е насловен *Практична методика* и содржи 3 поглавја. Во првото поглавје - *Планирање, организирање и реализација на наставата по географија*, авторот ги запознава студентите по географија со видови планирања, организирање и реализација на наставен час, типови наставни часови и можност за самоevaluација. На идните колеги географи им се даваат сугестии за континуирано следење на образовното законодавство, нивно организирање во здруженија и други форми на работа, како и за водење на персонално досие и слично.

Второ поглавје е *Проверување и оценување на знаењата на учениците во наставата по географија*. Ова поглавје е важно како за наставникот, така и за учениците, бидејќи третира повеќе традиционални и современи видови и начини на проверувања и оценувања на учениците по наставниот предмет Географија.

Трето поглавје е *Изработка на годишно, тематско и дневно планирање*. Важен сегмент во наставата по географија е изработка на трите видови планирања за редовна и успешна реализација на наставата. Во ова поглавје се дадени чекори како се изработуваат овие видови планирања. Исто така, во интерес на продуктивна настава се даваат насоки и за реализација на теренска настава, изработка на наједноставни, но, сепак, корисни наставни средства, нивно архивирање, презентација и популаризација на географијата преку медиумите.

Третиот дел е насловен *Прилози*. Овој дел е составен од три дела. Во првиот дел се поместени повеќе примери на изработени годишни планирања од основно и средно образование, каде што се изучува географија. Исто и во вториот дел се ставени неколку изработени примери на тематски планирања од основно и средно образование.

И на крајот, во третиот дел од прилозите се поместени повеќе примери на изработени разни модели на дневни или оперативни планирања за наставен час по географија во сите степени на основно и средно образование, каде што се изучува наставниот предмет Географија.

Низ целиот изнесен материјал во ракописот за учебник авторот покажува стручно, научно и практично познавање на третираната проблематика која е систематично презентирана. Начинот на елаборирање и појаснување на избраните делови, поглавја и теми е јасен, пристапен и е резултат на неговата над три и пол децениска работа во наставата по географија, почнувајќи од основно, преку средно до високото образование.

Оттука, концизното и експлицитното презентирање на оваа проблематика дава одлична можност за користење на овој материјал не само за студентите од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, туку и пошироко на другите универзитети каде што се изучува наставниот предмет Географија.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО ГЕОГРАФИЈА“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров претставува стручен учебник која опфаќа избрани делови, поглавја и теми во кои се презентирани најголемиот број елементи и компоненти на едукативниот наставно-образовен сегмент кој се изучува во наставата по географија.

Разработените содржини се во согласност со наставната програма по Методика на настава по географија, наставен предмет во прв циклус студии на Факултетот за природни и технички науки, студиска програма Географија при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање е-учебник пропишан според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Учебникот е напишан со разбирлив стил за студентите кои студираат Географија и се подготвуваат да бидат вработен наставнички кадар во воспитно-образовниот процес и ќе го предаваат наставниот предмет Географија во основно и во средно образование. Учебникот може да го користи и широка читателска публика и сите кои пошироко го изучуваат предметот Географија.

Оттука, на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип **со задоволство му предлагаме ракописот „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО ГЕОГРАФИЈА“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров да го прифати како учебник за потребите на наставниот предмет Методика на настава по географија, за студентите на прв циклус студии, студиска програма Географија, на Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Благоја Маркоски, редовен професор, Институтот за географија,
Природно-математички факултет – Скопје,
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, с.р.

Д-р Цане Котески, редовен професор,
Факултетот за туризам и бизнис логистика – Гевгелија,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.